

Gendergelijkheid en voetbalroem

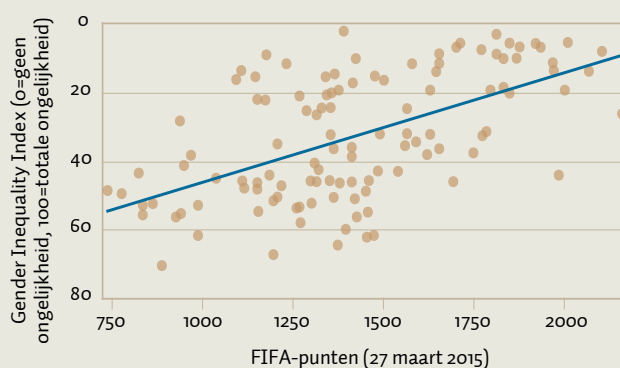
INTERNATIONAAL

Het Amerikaanse nationale elftal liet zich deze zomer kronen tot wereldkampioen voetbal. Bij de vrouwen welteverstaan. Gelet op de status van de Verenigde Staten als grootste economie ter wereld is dat niet verrassend. Maar als dat de voornaamste verklaring was voor het succes van de dames, dan hadden we mogen verwachten dat ook de mannelijke Amerikaanse voetbalcollega's eens wereldkampioen zouden zijn geworden. Een factor die bepaalt of een land kans maakt op een wereldkampioenschap damesvoetbal lijkt de mate van genderdiscriminatie in een land te zijn. De Amerikaanse radiozender Public Radio International vergeleek de FIFA-ranking van de vrouwen-teams enerzijds met een maatstaf voor gendergelijkheid anderzijds. De maatstaf voor gendergelijkheid is de Gender Inequality Index en werd ontwikkeld door de Verenigde Naties. Die index kijkt onder meer naar de vertegenwoordiging van vrouwen in het parlement, de moedersterfte in het kraambed en arbeidsmarktparticipatie van vrouwen.

De figuur toont duidelijk het verband tussen grotere kansen voor vrouwen en de FIFA-score, die een indicatie geeft van de sportieve prestaties van het nationale elftal van een land. De figuur laat zien dat vrouwen een grotere kans hebben op sportief succes als ze hoger scoren op de index. Er is uiteraard geen rechtstreeks causaal verband, maar wel een associatie. In landen waar vrouwen meer kansen krijgen, zullen ze die kansen ook meer kunnen ontwikkelen, ook op sportief vlak. Dat hoeft niet te verbazen: hoe meer kansen en rechten vrouwen krijgen, hoe meer ze zelf kunnen beslissen welke talenten ze ontwikkelen. Uit veel wetenschappelijke studies blijkt dat vrouwenrechten de motor zijn

om een land sneller de ontwikkelingsladder te laten beklimmen. Alfabetisering van vrouwen, gelijke toegang tot onderwijs, opleiding, geneeskunde, arbeidsmarkt en politiek bepalen in sterke mate of en hoe snel een land zich ontwikkelt. En dus ook of het meer kans maakt de wereldbeker voetbal mee naar huis te kunnen nemen. ■ **PETER DE KEYZER** (BNP PARIBAS FORTIS)

Correlatie gendergelijkheid met FIFA-score

Bron: IPR

Aantallen pensioenuitkeringen en actieve fondsdeelnemers

PENSIOENEN

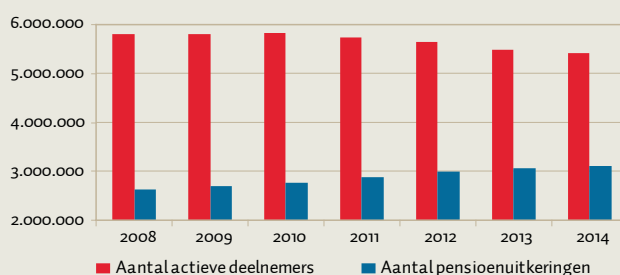
Het aantal verstrekte pensioenuitkeringen door pensioenfondsen is in 2014 wederom gestegen. Deze ontwikkeling hangt nauw samen met de vergrijzing van de Nederlandse bevolking. Pensioenfondsen verstrekten in het afgelopen jaar meer dan 3,1 miljoen pensioenuitkeringen (figuur). Het aantal pensioengerechtigden is echter kleiner dan het aantal pensioenuitkeringen, omdat pensioengerechtigden van meerdere pensioenfondsen een pensioenuitkering kunnen ontvangen. Het aantal pensioenuitkeringen steeg met 19 procent ten opzichte van 2008, toen er 2,6 miljoen pensioenuitkeringen verstrekt werden. Deze toename vond vooral plaats bij de uitkeringen van ouderdomspensioen en minder bij andere pensioenvormen zoals partnerpensioen. De uitkeringen aan de gepensioneerden in de leeftijdsgroep 65 tot 70 jaar zijn tussen 2008 en 2014 toegenomen met bijna 300.000 tot 935.000, een toename van maar liefst 43 procent. Verder is het aantal uitkeringen aan negentigplussers in diezelfde periode met 33 procent toegenomen tot 100.000.

Daarentegen is het aantal actieve deelnemers bij pensioenfondsen in de afgelopen jaren afgenomen. Actieve deelnemers zijn werkenden die pensioen opbouwen bij een pensioenfonds. In 2010 was er een kleine piek waarneembaar voor wat betreft actieve deelnemers. In dat jaar bouwden zo'n 5,8 miljoen personen pensioen op bij een pensioenfonds. In 2014 is dit aantal afgenomen tot 5,4 miljoen actieve deelnemers. De meeste actieven zijn tussen de 50 en 55 jaar, namelijk meer dan 725.000 personen. Dit is in lijn met de leeftijdsopbouw van de beroepsbevolking. De groep actieven in de leeftijdscategorie 65 tot 70 is in periode 2008–2014 het meest gegroeid. Dit aantal verdrievoudigde tot meer dan 10.000 ac-

tieven. Ook bij actieve deelnemers is het mogelijk dat één persoon bij meerdere pensioenfondsen pensioen opbouwt, waardoor er dubbelstellingen in de cijfers kunnen zitten.

Het aantal personen dat als gewezen deelnemer staat geregistreerd is in 2014 gestegen van 8,8 miljoen tot ruim 9 miljoen. In 2008 ging het nog om 9,3 miljoen personen. Een gewezen deelnemer is iemand die in het verleden pensioen heeft opgebouwd bij een pensioenfonds, maar nog niet pensioengerechtigd is. Vaak zijn dit werknemers die van baan zijn veranderd en het pensioen niet hebben overgedragen. Eén persoon kan bij meerdere pensioenfondsen als gewezen deelnemer geregistreerd staan. ■ **LISANNE MAAS** (DNB)

Ontwikkeling aantallen actieve deelnemers en uitkeringen bij pensioenfondsen

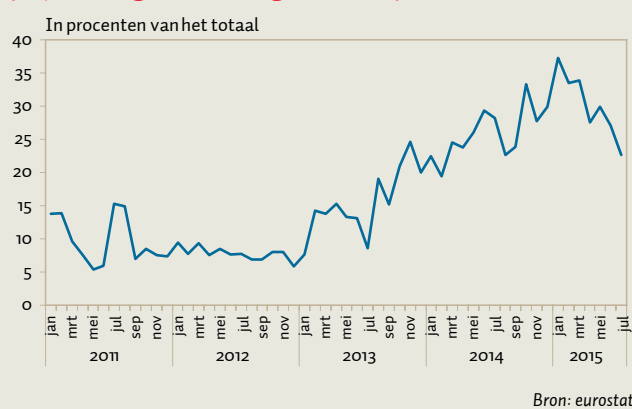
Bron: DNB

Wel of geen deflatie in het eurogebied

FINANCIËLE MARKTEN

Deflatie was een veelgebruikt woord op internet rond de jaarswisseling toen in Nederland en in het eurogebied de consumptieprijzen begonnen te dalen ten opzichte van dezelfde maand een jaar eerder. Maar meestal wordt het woord te snel gebruikt. Van deflatie is immers slechts sprake als we te maken hebben met langdurige prijsdalingen voor een groot aantal goederen en diensten, waardoor er een negatieve economische spiraal op gang zou kunnen komen. Dit is niet het geval bij een kortstondige duikeling van bijvoorbeeld ener-

Aandeel van goederen en diensten met een prijsdaling in totaal goederenpakket, eurozone

gieproducten, zoals begin dit jaar. De ophef over deflatie laat zien dat niet kan worden volstaan met de analyse van één enkele indicator. Dit is de reden dat bijvoorbeeld Eurostat naast de algemene prijsstijging ook informatie verschaft over de prijsstijging exclusief voedingsmiddelen en energie. Deze producten kunnen door bijvoorbeeld misoogsten of politieke ontwikkelingen forse tijdelijke prijsveranderingen laten zien die weinig verband houden met de onderliggende economische situatie. Een andere manier om het inflatiecijfer te zuiveren voor grote (tijdelijke) uitschieters is door de mediaan te nemen: voor 50 procent van de goederen en diensten is de inflatie hoger dan deze mediaan en voor 50 procent is de inflatie lager. Dit is bijvoorbeeld wat de Federal Reserve of Cleveland doet voor de Verenigde Staten. Een andere nuttige indicator is het aandeel van goederen en diensten in het gebruikte mandje voor de consumptieprijsindex waarvoor de prijzen dalen. De figuur laat deze indicator zien voor het eurogebied. In juli was in het eurogebied voor 23 procent van de consumptiegoederen en diensten sprake van een prijsdaling ten opzichte van juli 2014. Voor 77 procent van de goederen en diensten, dus het overgrote deel, hield de prijsstijging aan. Ook in het begin van dit jaar was dit voor een meerderheid van de goederen en diensten het geval en was er dus in dat opzicht geen sprake van deflatie. Het is verstandig meerdere indicatoren te onderzoeken voordat de term deflatie wordt gebruikt. ■ **WIM SUYKER** (CPB)

Kiezen voor zelfstandig ondernemerschap

ONDERNEMERSCHAP & INNOVATIE

In 2014 waren er in totaal bijna 1,4 miljoen zelfstandigen in Nederland, een aantal dat de afgelopen jaren sterk is gegroeid. De groei wordt veroorzaakt door het aantal zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers), dat toenam van 865.000 personen in 2010 tot 988.000 personen in 2014. Wat zijn de motieven om zelfstandig ondernemer te worden? En wat zijn daarbij de verschillen tussen zelfstandigen met personeel en zzp'ers?

Welke omstandigheden maakten dat u als zelfstandige ging werken?¹

Binnen de groep zzp'ers is het van belang om onderscheid te maken tussen klassieke zzp'ers en nieuwe zzp'ers. Klassieke zzp'ers produceren of verkopen vooral goederen of grondstoffen, zoals boeren en winkeliers. Nieuwe zzp'ers bieden vooral hun eigen arbeid aan, zoals adviseurs en bouwvakkers. Bijna driekwart van de zzp'ers behoort tot de groep nieuwe zzp'ers.

De motieven om als zelfstandige aan de slag te gaan lopen bij de verschillende groepen uiteen. Bij nieuwe zzp'ers is het zoeken naar een nieuwe uitdaging de meest genoemde reden, gevolgd door het zelf kunnen bepalen van de hoeveelheid werk en de werktijden. Het zelfstandig ondernemerschap 'als roeping' is het derde meest genoemde argument. Verder valt op dat nieuwe zzp'ers, vergeleken met de andere groepen zelfstandigen, meer dan twee keer zo vaak aangeven dat ze geen geschikte baan konden vinden als werknemer. Tegelijkertijd geven ze vaker aan dat ze als zelfstandige meer konden verdienen.

In tegenstelling tot nieuwe zzp'ers geven klassieke zzp'ers vaak aan dat ze zijn ingestapt in het familiebedrijf. Met name in de agrarische sector is dit vaak een reden. Een ander belangrijk verschil met nieuwe zzp'ers is dat klassieke zzp'ers veel minder vaak aangeven aan dat ze zelf wilden bepalen hoeveel en wanneer ze werken.

Bij zelfstandigen met personeel is het 'altijd al als zelfstandige hebben willen werken' de meest genoemde reden. Ook voor hen is de uitdaging en het instappen in een familiebedrijf een belangrijk motief. ■ **WOUTER VAN DER TORRE** (TNO) EN **BOUKJE JANSSEN** (CBS)